

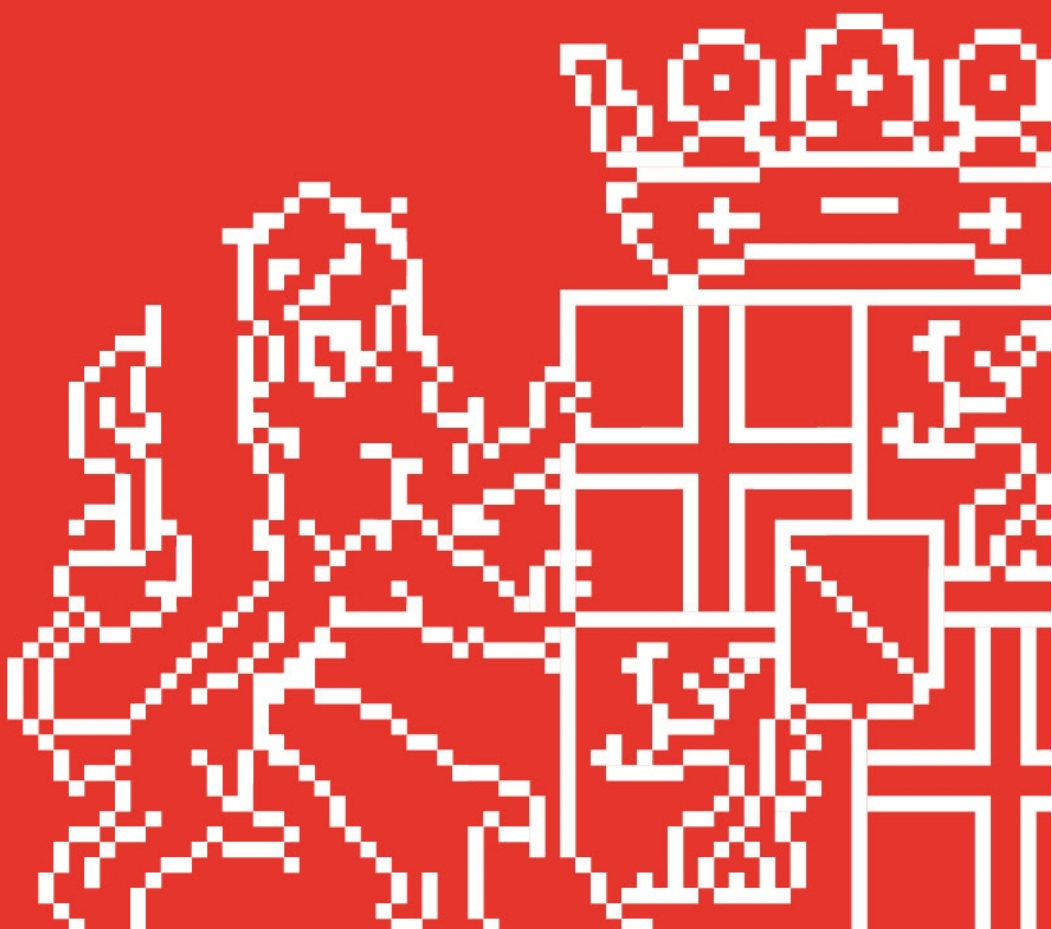

PROVINCIE ■■ UTRECHT

NOTA VAN AANBEVELINGEN N.A.V. RAPPORTAGE NATUUR 2017-2020

NOTA VAN AANBEVELINGEN N.A.V. RAPPORTAGE NATUUR 2017-2020

Publicatiedatum	9 november 2021
Status	ter vaststelling
Referentienummer	UTSP-33158579-57488

Inleiding

Met de vaststelling van het Supplement monitoring (PS, 7 januari 2019) hebben Gedeputeerde Staten besloten om aansluitend op elke driejaarlijkse Rapportage Natuur een Nota van aanbevelingen (NVA) op te stellen. Met de NVA worden acties (maatregelen of eventuele beleidswijzigingen) voorgesteld om de doelen van het natuurbeleid te halen. De aanbevelingen uit deze NVA volgen direct uit de Rapportage Natuur 2017-2020 Provincie Utrecht (PS, 25 mei 2021) tenzij anders vermeld.

Per onderwerp/pijler van de Natuurvisie volgen hier de aanbevelingen voor aanpassing van het natuurbeleid of bijsturing van de uitvoering hiervan. De aanbevelingen zijn reeds in gang gezet of worden onderzocht op haalbaarheid en zullen indien ze leiden tot aanpassingen in het beleid per onderdeel ter besluitvorming voorgelegd worden per onderwerp is dit benoemd.

Voor de aanbevelingen is de indeling van de Rapportage Natuur gevolgd. Als er voor een onderwerp uit de rapportage geen aanleiding is voor aanbevelingen voor het beleid dan is dit onderwerp niet overgenomen in deze nota. Ook zijn er geen aanbevelingen opgenomen als er reeds reguliere evaluaties of herzieningen gepland zijn. In bijlage 1 is aangegeven op welke onderwerpen uit de Rapportage natuur een aanbeveling in de NVA is opgenomen.

1 Pijler 1: Natuur in een robuust netwerk [\(beleidsdoel 2.1\)](#)

1.1 Nieuwe natuur ontwikkelen

1.1.1 Natuurnetwerk Nederland

Knelpunt

De Natuurnetwerk Nederland (NNN) moet in 2027 gereed zijn. Het lukt zeer moeilijk om de begrensde percelen op vrijwillige basis beschikbaar te krijgen voor natuur, waardoor de realisatie achterblijft bij de planning.

Het achterblijvende resultaat kent een aantal oorzaken. Allereerst betreft het een na-ijleffect van Corona. Doordat het als gevolg van Corona niet goed mogelijk was om grondeigenaren te bezoeken, zijn er minder transacties gestart. Inmiddels kunnen deze bezoeken wel plaatsvinden, maar deze leiden over het algemeen niet direct tot aankoop. Aankoop van grond is veelal een proces van één tot twee jaar. Bovendien staat een deel van de eigenaren in het landelijk gebied niet open voor verkoop of omvorming van hun gronden naar natuur.¹ Daarnaast blijft de druk op de gronden hoog als gevolg van de vele doelen die worden neergelegd door overheden en als gevolg van de bedrijven en investeerder die zich op de markt begeven (Zomernota 2021).

Aanbevelingen die reeds uitgevoerd worden

We hebben een groot aantal aankoopdossiers onder handen en zijn bezig met uitbreiding van het financieel instrumentarium. We hebben in 2021 de verplaatsingsregeling voor agrariërs ten behoeve van natuur opgesteld, het percentage voor de beheervergoeding opgehoogd naar 84% en subsidiëren 100% van de inrichtingskosten i.p.v. 95%. Ook zijn we nadrukkelijk aan het kijken op welke wijze we onze instrumentenkoffer verder moeten opladen of aanpassen om de achterstand in te lopen.

In de Zomernota 2021 hebben we toegezegd dat we in deze Nota van aanbevelingen uitgebreider ingaan op maatregelen die we willen treffen om de realisatie van natuur weer te bespoedigen. Deze maatregelen zijn:

1. Specifiek toegespitst maatregelen per deelgebied: we stimuleren en faciliteren om de uitvoering van de realisatie natuuropgave in een deelgebied door een derde partij (in overleg met partner uit AvU) te laten gebeuren.
2. We stellen een grondbank op en bezien vervolgens of en hoe we ruilgrond beschikbaar kunnen stellen.
3. We doen onderzoek naar meer mogelijke combinatievormen van natuur met landbouw.

¹ Lerende evaluatie van het Natuurpact 2020. Gezamenlijk de puzzel leggen voor natuur, economie en maatschappij. © PBL Planbureau voor de Leefomgeving Den Haag, 2020PBL-publicatienummer: 3852, pagina 96 en 98

4. We gaan gerichte eigenaren en betrokkenen van gronden met natuuropgave benaderen en we gaan betrokken eigenaren begeleiden
5. We voeren al dan niet in combinatie een aantal herbegrenzingsen en grootschalige kavelruilen uit.

Onderstaand de maatregelen die we willen treffen om de realisatie van natuur te bespoedigen.

Actie 01: Specifiek toegespitst maatregelen per deelgebied: Stimuleren en faciliteren uitvoering realisatie natuuropgave in een deelgebied door derde partij (in overleg met partner uit AvU)

We zullen in overleg met onze partners van het Akkoord van Utrecht onderzoeken en vaststellen waar deze partijen het voortouw kunnen nemen in de realisatie van onze opgave. Daarbij beperken we ons niet alleen tot de vraag om ons te helpen met inrichting en beheer, maar vragen we partijen om ons ook in het eerdere stadium van omvorming en of aankoop van voorheen veelal agrarische gronden te ontzorgen.

We zullen hiertoe, binnen ons beleid van inkoop en gunningsvoorwaarden, opdracht verlenen voor de realisatie van een deel van onze natuuropgave door een externe partij. In overleg met onze partners van het Akkoord van Utrecht zullen we bepalen welke gebieden voor realisatie door derden het meest geschikt zijn.

Actie 02: Opstellen grondbank / beschikbaar stellen ruilgrond

Op dit moment wordt er gewerkt om naast het vigerende grondinstrumentarium ook het instrument grondbank in te zetten om de verschillende doelen te behalen. Wij willen alle bestaande grondbezittingen van de provincie onderbrengen in de provinciale grondbank.

We zien kansen om, met behulp van een dergelijke provinciale grondbank, onze bestaande processen nog praktischer en efficiënter in te richten en meer integraal te gaan werken.

Door de grondposities, ruilgrond en grondbehoefte op voorhand te inventariseren kan in een vroegtijdig stadium de mogelijke inzet van de grondinstrumenten beter in beeld gebracht worden. De provinciale grondbank staat daarbij ten dienste van de inhoudelijke beleidsdoelen.

Aanvullend kan door actief aankoopbeleid ruilgrond worden verkregen die direct ingezet en toegeruild zou kunnen worden naar eigenaren van gronden die bestemd zijn voor natuur.

Actie 03: Combinatievormen natuur en landbouw

Door het tijdelijk of duurzamer toepassen van combinatievormen natuur en landbouw kan direct een goede bijdrage aan de biodiversiteit geleverd worden. Dit speelt zich dan af op gronden die voorbestemd zijn tot NNN of Groene Contour, vooruitlopend op definitieve realisatie en/of inrichting, maar kan zich ook afspelen buiten de begrenzingsen. We realiseren hier geen extra NNN maar wel extra biodiversiteit mee, veelal wel in combinatie met groot draagvlak bij eigenaren en gebruikers.

We zullen hiertoe in de vorm van een pilot combinaties van natuur en landbouw mogelijk maken. Dit kan enerzijds als onderdeel van de Groene Contourvarianten die begin 2022 opengesteld worden.

Anderzijds kan dit ook door het onderzoeken en het mogelijk maken van langdurigere en meer verplichtende afspraken over toepassing van Agrarisch Natuurbeheer. We gaan dit expliciet onderzoeken in de zogenaamde overgangsgebieden voor Natura 2000-gebieden en pakken dit op in afstemming met de stikstofaanpak, bossenstrategie en landschapselementen.

Actie 04. Optimaliseren instrumentarium

We optimaliseren ons huidige instrumentarium waartoe we al de beheervergoedingen verhoogd hebben, de eigen bijdrage bij inrichting geschrapt en de verplaatsingsregeling heropengesteld hebben. We werken o.s. verder aan de verkoop/ruil natuurgroonden met kwalitatieve verplichtingen of overeenkomst borging natuur.

Actie 05: Gerichte benadering eigenaren en betrokkenen / Betrokken eigenaren begeleiden

Eigenaren, gebruikers, bewoners en belanghebbenden van gronden die aangewezen zijn als NNN en/of Groene Contour op de kaart van ons Natuurbeheerplan, zullen systematisch benaderd worden. Hierbij zullen we niet alleen de groep benaderen die eigendommen hebben op één van deze twee categorieën, maar we zullen ook groepen benaderen die eigendom hebben van omliggende percelen. Hiermee vergroten we de kans dat we binnen ons huidige instrumentarium, bijvoorbeeld via ruilen of herbegrenzingsen, de natuur op de juiste plek en binnen de gestelde termijn kunnen realiseren.

We voeren momenteel al systematisch onderzoek naar lopende dossiers en dossiers die in het verleden on-hold zijn gezet. Daarnaast onderzoeken we of we aanvullende benadering met onze eigen medewerkers kunnen verrichten of dat we hiertoe een aparte opdracht aan een bureau zullen verlenen.

Actie 06: Herbegrenzingen en grootschalige kavelruilen

Sinds de vaststelling van de begrenzing in 2011 is er niet meer grootschalig gekeken naar het restant van de hectares en of deze op de juiste plek gelegen zijn. Mogelijk kan door het nogmaals vanuit meerdere disciplines en meerdere gebiedspartijen bekijken van de restantopgaven een snellere en beter realiseerbare begrenzing gevonden worden van minimaal dezelfde ecologische kwaliteit. Met het specifiek inzoomen op het gebied Gelderse Vallei gaat het dan om een mix van herbegrenzing, gericht benaderen eigenaren en realiseerbaarheid vanuit bedrijfsmatigheid en/of eigenaarschap. Uitgangspunt is dat het totaal aantal te realiseren hectares (1570 ha) niet ter discussie staat; met andere woorden de afgesproken 1570 ha zal conform het Akkoord in zijn geheel gerealiseerd worden. Wel gezien vanuit de realiteit dat er op dit moment meer hectares dan 1570 op kaart staan, zodat een eventuele netto ontgrenzing in een deelgebied denkbaar is.

Doelstelling is, om te onderzoeken of met het instrument herbegrenzing een beter en mogelijk sneller realiseerbare restopgave van de te realiseren natuur gecreëerd kan worden. Aanvullend is het noodzakelijk een inschatting te maken welke begrenste hectares vanuit ecologisch (en of ander perspectief) niet voor ontgrenzing of herbegrenzing in aanmerking komen.

Aansluitend aan de lopende pilot in de Gelderse Vallei worden nog vier nog te bepalen deelgebieden in de Provincie voorgesteld om in een combinatie tussen NEL, AVP en GEB en een derde partij vanuit onze partners van de Kopgroep gericht aan de slag te gaan met herbegrenzen in combinatie met grootschalige (kavel)ruil.

1.1.2 Inrichten nieuwe natuur

Knelpunt

De inrichting van nieuwe natuur in het NNN loopt achter op de planning doordat wij afhankelijk zijn van derden. Zo verwachten we in 2021 slechts 80 ha inrichting te realiseren in plaats van 300 ha (Begroting 2021).

Aanbevelingen die reeds uitgevoerd worden

Voor inrichting van diverse natuurgebieden zijn we afhankelijk van derde partijen. We voeren de druk op om vlotte besluitvorming over de vergunningen te bewerkstelligen en we benadrukken bij terreineigenaren het belang van tijdige realisatie van de uitbreiding van het Natuurnetwerk Nederland, in het bijzonder in verband met de internationale verplichtingen die wij moeten nakomen om de biodiversiteit in deze gebieden in stand te houden en de gebieden robuuster te maken om beter bestand te zijn tegen externe invloeden. Tevens voeren we geregeld overleg met onze betrokken gebiedspartijen om hen te bewegen bij te dragen aan de realisatie van de NNN-opgave vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid die we onder andere hebben afgesproken in het Akkoord van Utrecht. Om de terreineigenaren te bewegen om sneller de terreinen in te richten de vergoeding voor de kosten van de inrichting verhoogd naar 100%.

1.2 Bos en houtopstanden

Knelpunt

Rijk en provincies hebben gezamenlijk een landelijke bossenstrategie afgesproken waarin aandacht is voor thema's als meer bos en kwaliteit van bossen. Deze landelijke bossenstrategie vraagt een uitwerking op provinciaal niveau (Bladzijde 27, Rapportage Natuur 2017-2020).

Aanbeveling die reeds uitgevoerd wordt

In 2020 is gestart met het opstellen van een provinciaal strategisch bosbeleid. Dit beleidsstuk zal in maart 2022 ter besluitvorming aan PS aangeboden worden.

1.3 Natuur verbinden

1.3.1 Faunapassages

Knelpunten

1. Een aantal trajecten bij de provinciale N-wegen op de Utrechtse Heuvelrug vraagt nog om aanvullende maatregelen om de oversteekbaarheid voor de fauna te verbeteren. Het zijn trajecten waar de verbindingen tussen de grote kernen bos en heide versterkt kunnen worden en of nog te veel grotere diersoorten zoals ree, das, haas, vos en boommarter worden aangereden;
2. Door natuurontwikkeling, zoals rondom de moerasgebieden in West-Utrecht, ontstaan nieuwe leefgebieden voor bijvoorbeeld otter, ree, marterachtigen, bever en amfibieën. Er ontstaan daardoor nieuwe knelpunten met infrastructuur. (Bladzijde 29, Rapportage Natuur 2017-2020)

Aanbevelingen die onderzocht worden

1. Monitoring van faunapassages
Om de effectiviteit van de faunapassages te meten stellen we een monitoringsprogramma op voor faunapassages waarbij we elk jaar 1 of meerdere faunapassages gaan monitoren op gebruik en effectiviteit.
2. Studie faunapassage Goois Natuurreservaat – Vuursche – Pijnenburg provinciale wegen N415 en N234
Tussen het Goois Natuurreservaat, Vuursche en Pijnenburg en rond de provinciale wegen N415 en N234 zit nog een knelpunt voor de passerbaarheid van deze wegen voor fauna. We gaan onderzoeken of er maatregelen nodig zijn voor de passeerbaarheid van deze wegen en welke maatregelen het beste passen bij deze omgeving.
3. Aanleggen van wilddetectiesystemen N226/N227
Op de N226/N227 gaan we een wilddetectiesysteem aanleggen (reeds geprogrammeerd) om de kansen op aanrijdingen met wild te verkleinen.
4. Overleg met gemeenten
We zijn in overleg met de gemeenten aan de west kant van Utrecht over hoe knelpunten voor dieren zoals otter en bever het beste opgelost kunnen worden.

2 Pijler 2: Natuur met kwaliteit (beleidsdoel 2.2)

2.1 Natuurkwaliteit verbeteren

2.1.1 Kwaliteit bestaande natuur

Knelpunt

De gemiddelde botanische kwaliteit van veel beheertypen is matig tot slecht. Veel meetsoorten komen maar in een enkel gebied voor (Bladzijde 39, Rapportage Natuur 2017-2020).

Aanbeveling die reeds uitgevoerd wordt

Met het Programma Natuur willen Rijk en provincies samen de natuur de komende jaren verder versterken en verbeteren. Het Rijk heeft op basis van de Regeling specifieke uitkering Programma Natuur (SPUK) €17,4 miljoen aan de provincie Utrecht ter beschikking gesteld voor de uitvoering van herstelmaatregelen in de jaren 2021-2023. Maatregelen die moeten bijdragen aan het realiseren van condities voor een gunstige of verbeterde staat van instandhouding van alle soorten en habitats onder de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Hierbij ligt de focus op de overbelaste stikstofgevoelige leefgebieden van soorten.

In de Aanvraag Regeling SPUK Programma Natuur Provincie Utrecht staan de maatregelen die in het kader van de eerste fase van het Programma Natuur (2021-2023) worden uitgevoerd. Het betreft gebiedsgerichte maatregelen in de Natura2000-gebieden, zoals Verbetering van de kwaliteit van natuurgebieden, Hydrologische verbetering, Maatregelen in overgangszones, inclusief verbinding tussen gebieden, Overige kwaliteitsmaatregelen, boven op het Natuurpact, Versnelling van verwerving (en optimalisering van de inrichting van natuurgebieden) en Boscompensatie (ca. 7 ha). Zie ook de Statenbrief 'Aanvraag Regeling SPUK Programma Natuur' (Statencommissie Ruimte Groen en Water 8 september 2021).

2.1.2 Natuurbeheer

Knelpunt

In het natuurbeheerplan zijn een aantal natuurbeheertypen begrensd waarbij nu geconcludeerd wordt dat de begrenzing niet (meer) helemaal klopt met het voorkomen van het beheertype in het veld (Bladzijde 48, Rapportage Natuur 2017-2020). Het gaat om de volgende beheertypen:

- a. Vochtig hooiland (met drie ontwikkelingsperspectieven) en Kruiden- en faunairijk grasland dat ontwikkeld wordt naar Vochtig hooiland.
- b. Essenhakhout dat niet meer als hakhout beheerd wordt.
- c. Park- en stinzenbos dat niet aan de criteria voldoet.

Aanbevelingen die reeds uitgevoerd worden

1. We stimuleren via de jaarlijkse gesprekken met de (collectieven van) natuurbeheerders het verbeteren van de bestaande natuurterreinen en bespreken de knelpunten die de beheerders daarin tegenkomen.
2. Het reeds in 2005 gesignaleerde verval van de oude stoven in essenhakhout heeft zich, zowel in beheerde als in onbeheerde percelen, onverminderd voortgezet. Veel stoven zijn inmiddels in verregaande staat van aftakeling. Daarom wordt aanbevolen om te stoppen met subsidie voor hakhoutbeheer voor essenhouthout en deze bossen om te vormen naar opgaand bos en alleen nog subsidie te verlenen voor opgaand bos bij voormalig Essenhakhout bos.
3. De natuurbeheerders zullen aangeschreven worden en worden verzocht om de juiste begrenzingen van deze natuurbeheertypen aan te leveren. Hiermee worden voor de volgende subsidieperiode de juiste begrenzingen op kaart gezet en krijgen de beheerders de vergoeding voor beheer waar ze recht op hebben.

2.1.3 Kwaliteitsverbetering bestaande natuur

Knelpunt

De landelijke methode om natuurkwaliteit in het kader van de Subsidieregeling Natuur- en Landschapsbeheer (SNL) te meten levert voor Utrecht te weinig differentiatie in natuurkwaliteit op doordat veel meetsoorten niet voorkomen in Utrecht. De samen met BIJ12 ontwikkelde rekentool levert daardoor helaas nog onvoldoende onderscheidende resultaten voor de Utrechtse situatie op. Dit moet

worden verbeterd. Alternatief is dat wij boven op de SNL-monitoring elke 10 jaar provinciaal onderzoek doen (Bladzijde 37, Rapportage Natuur 2017-2020).

Aanbevelingen die onderzocht worden

1. In IPO verband pleiten voor het toevoegen van meer soorten aan de SNL-metmethode.
2. In afwachting hiervan samen met de Utrechtse natuurbeheerders afspraken maken over het meten van meer soorten en hiervoor een financiële bijdrage beschikbaar te stellen.
3. In IPO verband de rekentool natuurkwaliteit aanpassen op de grotere soortenlijst.

Afwegingen

Jaren geleden hebben PS besloten vanwege bezuinigingsmaatregelen in het beginsel zelf geen monitoring meer uit te voeren in bestaande bos- en natuurterreinen. Hierdoor richt het provinciale monitoringsprogramma zich met name op het landelijk gebied buiten de reguliere natuurgebieden van het NNN. Deze natuurgebieden worden gemonitord door de beheerders, maar doordat de monitoring in het kader van de SNL soberder is dan onze eigen monitoring krijgen wij onvoldoende zicht op de biodiversiteit in de natuurgebieden. Voor het maken van een complete en eenduidige Rapportage Natuur moeten wij voor het gehele landelijke gebied kunnen beschikken over vergelijkbare monitoringsgegevens. Als de SNL-methode uitgebreid wordt tot minimaal die soorten die de provincie al jaar en dag meet dan zijn uitspraken over de natuurkwaliteit en de kwaliteit van het landelijk gebied in Utrecht weer goed te doen. Omdat de natuurbeheerders de monitoring nu al uitvoeren, maar voor een kleinere hoeveelheid soorten is het meest efficiënt als de beheerders ook de aanvullende monitoring doen. Onderzocht moet worden wat hiervoor de juridisch correcte wijze is. Voor de onderlinge vergelijking tussen provincies is het goed als de landelijke lijsten van te monitoren soorten aangepast zouden worden. Het kost echter veel tijd om dit voor elkaar te krijgen. Als de landelijke lijsten aangepast zijn zou ook de rekentool hierop aangepast moeten worden zodat deze ook voor Utrecht bruikbaar is.

2.1.4 Verdrogingsbestrijding

Knelpunt

De evaluatie verdrogingsbestrijding laat zien dat er veel gebeurd is, maar dat de doelstelling van optimaal herstel nog niet voor alle gebieden is bereikt. In veel gebieden waar de hydrologie en ecologie nog niet optimaal is, is de kwelinvloed onvoldoende of zakt de grondwaterstand te veel weg door ontwatering buiten de natuurgebieden. Wij zetten in op verder hydrologisch herstel van de natuurgebieden en adviseren de verdrogingsbestrijding uit te breiden naar maatregelen buiten natuurgebieden om de hydrologische situatie in de natuurgebieden te verbeteren. (Bladzijde 52, Rapportage Natuur 2017-2020).

Aanbeveling die al uitgevoerd wordt

Voor een vervolgaanpak verdrogingsbestrijding wordt een plan van aanpak gemaakt (zie ook de Statenbrief "Evaluatie Verdrogingsbestrijding 2020 provincie Utrecht" (Statencommissie Ruimte Groen en Water 14 oktober 2020). Op basis daarvan zal in 2022 worden besloten welke aanvullende maatregelen moeten worden genomen.

2.1.5 Agrarisch natuurbeheer

Knelpunt

De biodiversiteit van het agrarisch gebied van de Provincie Utrecht gaat al jaren achteruit. Lange tijd werd de biodiversiteit nog redelijk in stand gehouden door slootkanten en overhoekjes, maar door de verdergaande mechanisering van de landbouw verdwijnen ook deze elementen. Recentelijk is er wel een toename te zien van deelname van agrariërs aan het ANLb. Dit leidt in sommige gebieden tot een afname van de achteruitgang, in sommige gevallen zelfs tot een toename van de biodiversiteit. (Bladzijde 34, Rapportage Natuur 2017-2020).

Aanbevelingen die al uitgevoerd worden

1. We herzien de visie voor het agrarisch natuurbeheer en brengen het agrarisch natuurbeheer in overeenstemming met de actuele subsidiemogelijkheden en de nieuwe mogelijkheden van het herziene GLB-NSP. Hierin wordt ook een voorstel gedaan voor de monitoring van het ANLb.
2. De kansen om het ANLb in het agrarisch gebied uit te breiden te benutten en dit vooral in te zetten in de gebieden met de hoogste biodiversiteit.

3 Pijler 3: Beleven en betrekken (beleidsdoel 2.3)

3.1 Openstelling natuurgebieden

Knelpunt

Terreinbeheerders geven aan dat steeds meer natuurgebieden te druk worden, ook vóór de coronatijd. Wandelaars, joggers, hondenuitlaters, natuurvorsers, fietsers, mountainbikers en ruiters genieten allen op hun wijze van de natuur. In toenemende mate leidt de recreatieve druk tot conflicten met het beschermen van de natuur. Reeën worden regelmatig opgejaagd en verstoringsgevoelige vogelsoorten zijn verdwenen of alleen nog aanwezig in afgesloten gebieden, zoals de Leusderheide (in gebruik bij Defensie). In de rapportageperiode is openstelling dan ook vaker onderwerp van gesprek tussen terreineigenaren en provincie. (Bladzijde 68, Rapportage Natuur 2017-2020)

Aanbevelingen die al uitgevoerd worden

1. Onderzoek met de evaluatie van het samenwerkingsmodel natuurtoezicht of de beschikbare BOA capaciteit voldoende is om de aanhoudende toegenomen recreatiedruk op natuurterreinen in goede banen te kunnen leiden.
2. Onderzoek of er voor de zeer drukbezochte natuurgebieden in de provincie wellicht een aparte provinciale regeling moeten worden ingeroepen om ervoor te zorgen dat aan de ene kant mensen kunnen blijven genieten van de natuur, maar dat ze niet een onevenredige verstoring van de natuur veroorzaken, en dat de terrein beherende organisaties ook in staat worden gesteld om daar op een goede manier mee om te gaan.

4 Pijler 4: Naar een duurzame financiering (beleidsdoelen 2.1, 2.2 en 2.3)

Geen voorgestelde wijzigingen

5 Pijler 5: De balans bewaken (beleidsdoel 2.2)

5.1 Evenwicht in soortpopulaties: gezonde populaties zonder maatschappelijke schade

Knelpunt

Een drietal soorten kleine marterachtigen die op onze provinciale vrijstellingslijst voor ruimtelijke ingrepen staan, staan ook op de geactualiseerde Rode lijst voor zoogdieren met de vermelding kwetsbaar (bunzing en hermelijn) en gevoelig (wezel). Een tweetal (bunzing en hermelijn) hebben een zwaardere Rode lijst status gekregen ten opzichte van de Rode lijst uit 2006.

Aanbeveling die in procedure gebracht zal worden

1. De kleine marterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn) verwijderen van de vrijstellingslijst voor ruimtelijke ingrepen en aansluiten bij de richtlijnen voor onderzoek en mitigatie die door Bij12 worden ontwikkeld voor deze soorten.

Afweging

Door deze soorten van de vrijstellingslijst te halen kan de staat van instandhouding van deze soorten worden verbeterd. Ook in andere provincies wordt of is het beleid met betrekking tot deze soorten gewijzigd. Ongeveer de helft van de provincies heeft de soorten van de lijst gehaald.

Uitgangspunt bij de implementatie van de Wnb in 2017 was dat bij algemeen voorkomen het in de provincie Utrecht niet gewenst geacht werd dat voor alle werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en voor activiteiten in het kader van beheer en onderhoud een ontheffing van de Wnb moet worden aangevraagd. Anderzijds geldt dat bij minder algemene of in een ongunstige staat van instandhouding verkerende soorten, een individuele beoordeling van belang is.

Het terugbrengen van deze soorten onder de beschermingsmaatregelen van de Wnb betekent dat bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening moet worden gehouden met deze soorten. De provincies die al

eerder de marterachtigen van de lijst hebben gehaald hebben voor de daardoor gewijzigde status handreikingen opgesteld (o.a. Brabant en Noord-Holland). Deze geven aan welke activiteiten kunnen leiden tot verstoring van rustplaatsen (waardoor deze functie verloren gaat) en het doden van het dier zelf en welke mitigerende maatregelen mogelijk zijn. Om de eenduidigheid te bewaren is recent aan BIJ12 opdracht gegeven om met voorrang een kennisdocument marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel op te stellen. Deze kan worden gebruikt door alle provincies zodra de soorten van de lijst zijn verwijderd. Het voorstel is daarom niet zelf een handreiking op te stellen.

6 Bijlage 1

De onderwerpen uit de Rapportage Natuur 2017-2020 Provincie Utrecht met in rood de onderwerpen die in de NVA terugkomen:

Pijler 1: Natuur in een robuust netwerk

1.1 Nieuwe natuur ontwikkelen

1.1.1 **Natuurnetwerk Nederland**

1.1.2 Groene contour

1.1.3 Recreatie om de stad

1.1.4 Rood voor Groen

1.1.5 **Inrichten nieuwe natuur**

1.2 Natuur veiligstellen

1.2.1 Natuurnetwerk Nederland

1.2.2 Groene contour

1.2.3 Weidevogelkerngebieden

1.2.4 Landschap

1.2.5 Tijdelijke natuur

1.2.6 **Bossen/houtopstanden**

1.3 Natuur verbinden

1.3.1 **Faunapassages**

1.3.2 Monitoring van faunapassages

1.3.3 Aanrijdingen

Pijler 2: Natuur met kwaliteit

2.1 Algemeen

2.1.1 Biodiversiteit provinciebreed

2.1.2 Meting luchtkwaliteit met behulp van korstmossen

2.2 Kwaliteit natuurterreinen

2.2.1 **Kwaliteit bestaande natuur**

2.2.2 Kwaliteit nieuwe natuur

2.2.3 Droogte van 2018 – 2020

2.3 Natuurkwaliteit verbeteren

2.3.1 Herstelmaatregelen Natura 2000

2.3.2 **Natuurbeheer**

2.3.3 **Kwaliteitsverbetering bestaande natuur**

2.3.4 Handhaving kwalitatieve verplichtingen

2.3.5 Verduurzaming pacht

2.3.6 **Verdrogingsbestrijding**

2.3.7 **Agrarisch natuurbeheer**

2.3.8 Ecologisch bermbeheer

2.4 Soorten

2.4.1 Living Planet Index

2.4.2 Wilde bijen

2.4.3 Soorten helpen

2.4.4 Soorten beschermen

Pijler 3: Beleven en betrekken

3.1 **Openstelling natuurgebieden**

3.2 Routes

3.3 Betrekken

3.4 Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug

Pijler 4: Naar een duurzame financiering

Pijler 5: De balans bewaken

5.1 Natuurcompensatie: nieuwe natuur voor verdwenen natuur

5.2 Programmatische Aanpak Stikstof: economische activiteit in ruil voor vermindering stikstoflast

5.3 **Evenwicht in soortpopulaties: gezonde populaties zonder maatschappelijke schade**

5.3.1 Schade voorkomen

5.3.2 Exoten bestrijden